

Gf.IV.30.673/2012/5.

A Debreceni Ítéltábla a Papp-Zakor Ügyvédi Iroda (CÍM, ügyintéző: NÉV ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE (CÍME, Cg.: ..., adószám: ...) felperesnek, a Dr. Nagy József Ügyvédi Iroda (CÍM, ügyintéző: NÉV ügyvéd) által képviselt ALPERES NEVE (CÍME, Cg.: ..., adószám: ...) alperes ellen 16 276 716 Ft vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2012. október 5-én meghozott 5.G.40.101/2012/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - a 2013. április 10. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen a felperesnek 254 000 (Kettőszázötvennégyezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság az 5. sorszámon meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 16 276 716 Ft-ot és annak 2008. január 4. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301/A. §-ának (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatát, valamint 1 376 600 Ft perköltséget, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint, 2006. április 6-án az alperes jogelődje, a CÉG1 mint megrendelő vállalkozási szerződést kötött a perben nem álló CÉG2 (a továbbiakban: **CÉG2.**), amelyben a **CÉG2.** az Eger városában kiépített gázelosztó vezeték VI. és VII. blokkjai rekonstrukciós munkáinak az elvégzésére vállalkozott a szerződésben meghatározott átalányár ellenében.

A vállalkozási szerződés 22. pontjában a szerződő felek abban állapodtak meg, hogy a szerződésben foglalt teljesítések, jogok és kötelezettségek harmadik fél részére nem átruházhatók, ennek megfelelően kizárólag a másik fél előzetes és írásos hozzájárulása esetén kerülhet sor a szerződéses jogok engedményezésére és a szerződéses kötelezettségek átvállalására.

2006. augusztus 1-jén a **CÉG2.** mint megrendelő és a felperes, mint vállalkozó között egy önálló, a fenti szerződéstől teljes mértékben független vállalkozási szerződés jött létre, amelyben a felperes a Miskolcon kiépített gázvezeték nyomvonalán a helyreállítási munkák elvégzésére vállalkozott a szerződésben kikötött vállalkozói díj ellenében.

A felperes a vállalkozási szerződésben vállalt munkát határidőre elvégezte, a **CÉG2.** azonban a szerződésben kikötött vállalkozói díjnak csak egy részét fizette meg a felperesnek.

Ezért a felperes előbb felszámolási eljárás lefolytatását, e kérelem elutasítását követően pedig peres eljárás megindítását kérte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságtól a **CÉG2.**-vel szemben.

A peres eljárás tartama alatt a felperes peren kívüli egyezséget kötött a **CÉG2.**-vel, amelyben a **CÉG2.** a felperessel szembeni tartozását akként vállalta kiegyenlíteni, hogy az alperes jogelődjével 2006. április 6-án megkötött vállalkozási szerződésből eredően, az alperessel szemben fennálló bruttó 42 000 000 Ft összegű követeléséből 16 348 069 Ft-ot a felperesre engedményezett.

Az engedményezési szerződés létrejöttéről a **CÉG2.** 2007. szeptember 24-én értesítette az alperest és tájékoztatta arról, hogy az engedményezett összeget már a felperes számára kell teljesítenie. Az alperes azonban a jogelődje és a **CÉG2.** között létrejött vállalkozási szerződés 22. pontjában foglaltakra hivatkozással vitatta az engedményezés jogszerűségét és elzárkózott a teljesítéstől.

Erre tekintettel a felperes előbb ismét a **CÉG2.**-vel szemben kísérelte meg a követelés érvényesítését oly módon, hogy a felszámolása iránt kérelmet terjesztett elő.

A felperesnek ezt a kérelmét azonban az illetékes bíróság jogerősen elutasította, amelyre tekintettel a felperes az alperessel szemben kezdeményezte felszámolási eljárás megindítását.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság azonban az alperes ellen indult felszámolási eljárást soron kívül megszüntette, a felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Ítéltábla pedig a 2011. december 5-én meghozott .../2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Az ítéltábla a végzése indokolásában - egyebek mellett - kifejtette, hogy az adós (jelen per alperese) arra alaptalanul hivatkozott, hogy a **CÉG2.** és a felperes között létrejött engedményezési szerződés érvénytelen, mivel a Ptk. 329. §-ában foglaltakra tekintettel az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége az adós fizetési kötelezettségét nem befolyásolta. Annak következtében azonban, hogy az adós (jelen per alperese) a kérelemben megjelölt tartozását - egyéb okból - határidőben vitatta, a fizetéseképtelensége megállapítására jogszerűen nem kerülhetett sor.

A felperes a jelen perben előterjesztett keresetében a **CÉG2.** részéről rá engedményezett 16 348 069 Ft és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte.

A Ptk. 330. §-ának (2) bekezdésében és a 114. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra hivatkozással állította, hogy a jogelődje és a **CÉG2.** között létrejött vállalkozási szerződésben a felek jogszerűen korlátozhatták a szerződésből eredő követelés átruházását, amelyre tekintettel a **CÉG2.** és a felperes között létrejött engedményezési szerződés semmis.

Hivatkozott az alperes arra is, hogy a keresetben megjelölt összeget az eredeti jogosultnak, vagyis a **CÉG2.**-nek már megfizette.

Emellett az alperes vitatta a felperes részéről megjelölt késedelmi kamat fizetés kezdő időpontját is.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a túlnyomó részében alaposnak találta.

Megállapította, hogy a Debreceni Ítéltábla .../2. számú végzésének indoklásában kifejtettek az engedményezés érvényessége kérdésében ítélt dolgot nem eredményeztek, arra tehát a felperes alaptalanul hivatkozott a keresetében.

Ezért az elsőfokú bíróság az alperesnek az engedményezés semmisségével kapcsolatos állításait érdemben vizsgálta, azonban azt alaptalannak találta.

Rámutatott, hogy az engedményezés a követelés jogosultja mint engedményező és az engedményes között hoz létre szerződéses jogviszonyt, amelynek a követelés kötelezettje nem alanya. Az engedményezés létrejöttéhez a kötelezett beleegyezése vagy hozzájárulása nem szükséges, figyelemmel arra, hogy az engedményezés a jogosult személyében eredményez alanyváltozást, a kötelezett helyzetét vagy pozícióját azonban nem érinti.

Ebből következik, hogy az eredeti jogviszony jogosultja és kötelezettje között létrejött szerződésben a követelés engedményezését kizáró rendelkezés esetleges megsértése a jogosult és az engedményes közötti engedményezési szerződés érvényességét nem érinti.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a Ptk. 330. §-ának (2) bekezdésére illetve a Ptk. 112-114. §-aira történt hivatkozásával valójában összemosta az alapjogviszonyra vonatkozó Ptk. rendelkezéseket, az engedményezésre vonatkozó szabályokkal, amely jogi érvelése azonban téves volt.

Alaposnak találta ugyanakkor az elsőfokú bíróság az alperesnek a kamat fizetés kezdő időpontjával kapcsolatos érvelését, amelyre tekintettel az alperest csupán az engedményezett követelés eredeti esedékességének időpontjától kezdődően kötelezte késedelmi kamat fizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a felperes teljes keresetének elutasítását, másodlagosan pedig a sérelmezett határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Az alperes a fellebbezésében lényegében megismételte az alapeljárásban már részletesen kifejtett jogi álláspontját az engedményezési szerződés semmisségét illetően.

Hangsúlyozta, hogy a Ptk. 330. §-ának (2) bekezdése szerint az ellenérték fejében történő engedményezésre az adásvétel szabályait kell alkalmazni.

Adásvétel esetén pedig alkalmazandó a Ptk. 114. §-ának (2) bekezdése, amely lehetővé teszi a tulajdonjog átruházása alkalmával az elidegenítés jogának korlátozását vagy kizárását.

Az alperes érvelése szerint a jelen esetben a jogelődje és a **CÉG2.** között létrejött vállalkozási szerződésben valójában erre került sor, amelynek következtében a felperes és a **CÉG2.** között létrejött engedményezési szerződés - mint a vállalkozási szerződésben kikötött elidegenítési és terhelési tilalomba ütköző szerződés - semmis.

A másodlagos fellebbezési kérelme indokaként pedig az alperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen utasította el az általa megjelölt tanúk kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát, amellyel azt kívánta bizonyítani, hogy a felperes tudott a vállalkozási szerződés 22. pontjába foglalt kikötésről, ezért az eljárása rosszhiszeműnek minősült.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helyes indokai alapján történő helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte.

Az ítéletábra megállapította, hogy a peres felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét részben elutasító rendelkezése ellen, ezért az ítéletnek ez a része a Pp. 228. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján (rész) jogerőre emelkedett. Erre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - csupán a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a felperes keresetének elbírálásához szükséges jelentős tényeket illetően teljes körűen feltárta, azt helyesen állapította meg és helytállóak voltak az így megállapított tényállásból levont jogi következtetései is.

Az alperes a fellebbezésében ugyanakkor nem hivatkozott olyan új tényre vagy körülményre, amely alapot adhatott volna annak megállapítására, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése szempontjából lényeges tényeket illetően a tényállást tévesen vagy pontatlanul állapította meg, abból téves jogi következtetéseket vont le vagy lényeges eljárási szabályt sértett.

Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - lényegében helyes indokai alapján, utalással a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezésében előadottakra tekintettel az ítéletábra a következőkre mutat rá:

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 328. §-ában foglaltakra hivatkozással helytállóan állapította meg, hogy az engedményezési szerződés a követelés eredeti jogosultja mint engedményező és az új jogosult mint engedményes között hoz létre jogviszonyt, az engedményezési szerződésnek tehát a követelés kötelezettje nem alanya.

Tény, hogy a Ptk. 330. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint az ellenérték fejében való engedményre az adásvétel szabályait kell alkalmazni, azonban ez a megállapítás - értelemszerűen - az engedményezési szerződésre, tehát az engedményező és az engedményes között létrejött jogviszonyra vonatkozik.

Ebben a jogviszonyban - miután jogszabály eltérően nem rendelkezik - valóban nincs akadálya annak, hogy a felek az általuk megkötött szerződésben a vevő (engedményes) rendelkezési jogát korlátozó kikötést tegyenek.

A jelen esetben azonban a dolog (követelés) átruházásának korlátozását tartalmazó rendelkezés kikötésére nem az engedményező és az engedményes közötti engedményezési szerződésben, hanem a követelés eredeti jogosultja és kötelezettje közötti vállalkozási szerződésben került sor, amelynek hatálya az abban a szerződésben félként részt nem vevő új jogosultra (engedményes) nyilvánvalóan nem terjedt ki.

Ennek következtében pedig a vállalkozási szerződésbe foglalt, az abból a szerződésből származó igények engedményezését kizáró kikötés nem képezte akadályát annak, hogy a **CÉG2.** a vállalkozási szerződésből származó, az alperessel szembeni követelését érvényesen a felperesre engedményezze.

(Hasonlóképpen foglalt állást a Kúria a .../6. számon meghozott határozatában.)

Alaptalanul állította tehát az alperes a fellebbezésében, hogy a felperes és a **CÉG2.** között létrejött engedményezési szerződés a Ptk. 114. §-nak (3) bekezdésében foglaltak alapján semmis, amelyre tekintettel az ítéletábra az alperes erre alapított elsődleges fellebbezési kérelmét nem találta alaposnak.

Az alperes másodlagos fellebbezési kérelmével összefüggésben pedig az ítéletábra azt emeli ki, hogy a korábban kifejtett indokok következtében a perbeli jogvita eldöntése szempontjából nem volt relevanciája annak, hogy a felperes tudott-e a vállalkozási szerződés 22. pontjába foglalt kikötésről, ezért az ennek a körülménynek a tisztázására előterjesztett bizonyítási indítványok elutasításával az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést nem követett el.

Az alperesnek sem az elsődleges sem a másodlagos fellebbezési kérelme nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban felmerült saját költségeit (fellebbezési eljárási illeték, ügyvédi munkadíj) maga köteles viselni.

A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes köteles továbbá megtéríteni a felperesnek a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából származó másodfokú perköltségét is, amelynek összegét az ítéletábra a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjai, az (5) és (6) bekezdései valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével.

Debrecen, 2013. április 10.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró,
Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk. bíró